

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Edictum ejusdem in Concilio Parisiensi V. datum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

de seruo faciat cessionem, & cum inuentus fuerit, detur in vindictam.

XI. Si quis occulte de re sibi furata a quolibet latrone compositionem acceperit, utraque latronis culpa subiaceat. Fur tamen iudici presentetur.

XII. Ut continuo capitale ei qui perdidit reformare festinet, & latronem perquirat. Quem si in truste perinvenit, medietatem sibi vindicet vel delaturam. Si fuerit de facultate latronis, & qui damnum pertulit, satiatur. Nam si persequens latronem ceperit, integram sibi compositionem simul & solutionem, vel quicquid dispendij fuerit revocavit, fides tamen iudici, in cuius pago est, referretur.

XIII. Nullus latronem vel quemlibet culpabilem, sicut summis Episcopis convenit, de atrio Ecclesie trahere presumat. Quod si sunt Ecclesie quibus atria clausa non sint, ab utraque parte parietum terrae spatium, arpenis pro atrio observetur.

XIV. Nullus confugiens foris ante dicta loca pro operarum cupiditate se dicat exire. Quod si fecerint, & capti fuerint, ad dignum sibi supplicium condemnentur.

XV. Quod si cuiuslibet servus defrens suum dominum ad Ecclesias confugerit, & ibi primitus dominus ejus advenit, contentio excusatur, reddatur furum, ut se de pretio redimat.

XVI. Si quis ad vestigium minandum vel latronem persequendum admonitus venire noluerit, quinque solidis condemnentur.

XVII. Ea quae in Dei nomine pacis tenore constituimus, in perpetuum volumus custodire.

XVIII. Hoc statuentes, ut si quis ex iudicibus hoc decretum violare presumpserit, vitae periculum subiacere cognoscat.

E X P L I C I T.

EDICTVM CHLOTHARII II. REGIS IN CONCILIO
Parisiensi V. datum anno DCXV.

*Edictum vel Constitutio incliti Principis Chlotacharii Regis super omnem plebem
in conventu Episcoporum in synodo Parisius adunata, sub die quintodecimo
Kalendas Novembris, anno xxxi. superscripti Regis imperij.*

FELICITATEM regni nostri in hoc magis magisque divino intercedente suffragio succrescere non dubium est si quae in regno Deo propitio nostro bene acta, statuta, atque decreta sunt, inviolabiliter nostro studuerimus tempore custodire, & quae contra rationis ordinem acta vel ordinata sunt, ne inantea, quod avertat divinitas, contingant, disposuerimus Christo praesule per huius edicti nostri tenorem generaliter emendare. Ideoque definitionis nostrae est ut canonum statuta in omnibus conserventur, & quod per tempora ex hoc praetermissum est, vel dehinc perpetualiter observetur.

I. Ita ut, Episcopo decedente, in loco ipsius, qui a Metropolitano ordinari debet cum provincialibus, a clero & populo eligatur, & si persona condigna fuerit, per ordinationem Principis ordinetur, vel certe si de palatio eligitur, per meritum personae & doctrinae ordinetur.

II. Ut nullus Episcoporum se vivente

Tom. I.

eligat successorem, sed tunc alius ei substituat cum taliter afficeretur ut Ecclesiam suam nec clerum regere possit. Itemque ut nullus vivente Episcopo adoptare locum ejus praesumat. Quod si petierit, ei minime tribuatur.

III. Si quis Clericus, quolibet honore munitus, contempto Episcopo suo, vel praetermissio, ad Principem aut ad potentiores quasque personas ambulare vel sibi patrocinium elegerit expetendum, non recipiatur, praeter si pro venia videatur expetere. Et si pro qualibet causa Principem expetierit, & cum ipsius Principis epistola ad Episcopum suum fuerit reversus, excusatus recipiatur. Is qui ipsum post admonitionem Pontificis sui retinere praesumpserit, sancta communione privetur.

IV. Ut nullus iudicum de quolibet ordine Clericos de civilibus causis, praeter criminalia negotia, per se distringere aut damnare praesumat, nisi convincitur ma-

B ij

nifertus, excepto Presbytero aut Diacono. Qui verò convicti fuerint de crimine capitali, juxta canones distringantur, & cum Pontificibus examinentur.

V. Quòd si causa inter personam publicam & homines Ecclesiæ steterit, pariter ab utraque parte prepositi Ecclesiarum & judex publicus in audientia publica positi ea debeant judicare.

VI. Cuicumque defuncto, si intestatus decesserit, propinqui absque contrarietate judicium in ejus facultate juxta legem succedant.

VII. Libertos cujuscumque ingenuorum à sacerdotibus juxta textus chartarum ingenuitatis suæ defendendos, nec absque presentia Episcopi aut prepositi Ecclesiæ esse judicandos, vel ad publicum revocandos.

VIII. Ut ubicunque census novus imple additus est, & à populo reclamatur, juxta inquisitione misericorditer emendetur.

IX. De teloneo, ut per ea loca debeat exigi, vel de speciebus ipsis, de quibus præcedentium Principum tempore, id est, usque ad transitum bonæ memoriæ domnorum parentum nostrorum Gunthramni, Chilperici, Sigeberti Regum est exactum.

X. Judæi super Christianos actiones publicas agere non debeant. Quare qui se quæstuoso ordini sociare præsumpserit, severissimam legem ex canonica incurrat sententia.

XI. Ut pax & disciplina in regno nostro sit Christo propitiante perpetua, rebellio vel insolentia malorum hominum severissimè reprimatur.

XII. Ut nullus judex de aliis provinciis aut regionibus in alia loca ordinetur, ut si aliquid mali de quibuslibet conditionibus perpetraverit, de suis propriis rebus exinde quod malè abstulerit juxta legis ordinem debeat restituere.

XIII. Præceptiones nostræ per omnia impleantur &c. *Desunt reliqua hujus capituli, cum duobus sequentibus.*

XIV.

XV.

XVI. Quicquid parentes nostri anteriores Principes vel nos per justitiam visum concessisse & confirmasse, in omnibus debeat confirmari.

XVII. Et quæ unus de fidelibus ac leodibus, suam fidem servando domino legitimo, interregno faciente visus est

perdidisse, generaliter absque aliquo incommodo de rebus sibi justè debitis præcepimus revestiri.

XVIII. Puellas & viduas religiosas, aut sanctimoniales, quæ se Deo voverunt, tam quæ in propriis domibus resident, quam quæ in monasteriis positæ sunt, nullus nec per præceptum nostrum competat, nec trahere nec sibi in conjugio sociare penitus præsumat. Et si quis exinde præceptum eliquerit, nullum fortiatum effectum. Et si quicumque aut per virtutem aut per quemlibet ordinem ipsas detrahere aut sibi in conjugium præsumpserit sociare, capitali sententia feriatur. Et si in Ecclesia conjugium fecerint, & illa rapta aut rapienda in hoc consentire videbitur, sequestrati ab invicem in exilio deportentur, & facultates eorum propinquis hereditibus socientur.

XIX. Episcopi verò vel potentes, qui in aliis possident regionibus, judices vel missos discussores de aliis provinciis non instituant nisi de loco, qui justitiam percipiant & aliis reddant.

XX. Agentes igitur Episcoporum aut potentum per potestatem nullius rei collecta solatia nec auferant, nec cujuscumque contemptum per se facere non præsumant.

XXI. Porcarij fiscales in silvas Ecclesiarum aut privatorum absque voluntate possessoris in silvas eorum ingredi non præsumant.

XXII. Neque ingenuus, neque servus, qui cum furto non deprehenditur, ab iudicibus aut ad quemcumque interfici non debeat inauditus.

XXIII. Et quandoquidem pastio non fuerit, unde porci non debeat faginari, cellarinsis in publico non exigatur.

XXIV. Quicumque verò hanc deliberationem, quam cum Pontificibus vel tam magnis viris optimatibus aut fidelibus nostris in synodali Concilio instituímus, temerare præsumpserit, in ipsum capitali sententia judicetur, qualiter alij non debeant similia perpetrare.

Quam auctoritatem vel edictum perpetuis temporibus valitum manus nostræ subscriptionibus decrevimus roborandum. HAMINGUS. CHLOTHARIUS in Christi nomine Rex hanc definitionem subscripsit.

Data sub die xv. Kalendas Novembris, anno xxxi. regni nostri, Parisius.